

Batı Cephesindeki Sessizlik*

Lambsdorff, A.G. (2021).

Wenn elefanten kämpfen:

Deutschlands rolle in den kalten kriegten des 21. Jahrhunderts.

Berlin: Propyläen Verlag.

DOMINIK PIETZCKER**

Prof. Dr.
Halkla İlişkiler ve İletişim Yönetimi, Uygulamalı Bilimler Makromedya Üniversitesi

SADECE YİRMİ YIL İÇİNDE, YAŞADIĞIMIZ dünya dramatik bir şekilde değişti, ekolojik konular insanlık için yadsınamaz bir önem kazandı. Doğu Asya'nın, özellikle Çin ve Hindistan'ın, yükselişi Amerikan Barış'ının koşullarına meydan okuyarak Pasifik'teki yeni jeostratejik gerçekliğe damgasını vurdu. Batı demokrasilerinin siyasi muhalifi olarak kabul edilen Rusya, diplomatik olarak büyüye de ekonomik önemini kaybetmektedir. Hepimizin öğrenmiş olduğu sayısallaştırma, geçmişin örgütsel, politik ve ekonomik sınırlamalarını tamamen göz ardı ederek

medeniyetin yeni itici gücü haline gelmiştir.

Küresel riskleri ve zorlukları belirlemek ve bunlarla yüzleşmek için yeni ittifaklar ve uluslararası işbirliği biçimleriyle oluşturulacak yeni bir dengeye ihtiyaç vardır. Güç ve hegemonya, liberal çoğulculuk ve tüketici yaşam tarzı gibi tüm değer sistemleri tehlikede; bu sistemler yeni bir küresel ya da daha iyi bir ifadeyle "karasal" (terrestrial) (Bruno Latour)¹ anlayışla yeniden gözden geçirilmelidir. Bu senaryo, yeni gerçekliğimiz, değişen bir dünyada liberal fikirler ve politik uygulamalar üzerine yazılmış

* Çeviri: Nehir Ilgın Akfırat

** Prof. Dr. Dominik Pietzcker, 2012'den bu yana Uygulamalı Bilimler Makromedya Üniversitesi'nin Hamburg ve Berlin kampüslerinde tam zamanlı öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Freiburg/Br. Üniversitesi, Trinity College, Dublin'de ve Viyana'da karşılaştırmalı Alman edebiyatı, felsefesi ve tarihi eğitimi almıştır. 1996'dan 2010'a kadar siyasi kurumlarda yaratıcı direktör olarak çalışmış (Avrupa Birliği, Alman Hükümeti Federal Yayın Bölümü), aynı zamanda Berlin'de Künte Üniversitesi'nde (UdK), Teknoloji ve Ekonomi Üniversitesi'nde (HTW) ve Dresden'de Teknik Üniversite'de çeşitli dersler vermiştir. 2014'ten bu yana Alman Girişimciler Kuruluşu'nun (Stiftung der Deutschen Wirtschaft, SDW) fahri onur kurulu üyesidir. 2017'den bu yana Çin'de Zhejiang Üniversitesi Şehir Koleji'nde (Hangzhou) ve Tongji Üniversitesi'nde (Şanghay) dersler vermektedir. Kültürlerarası ve sosyo ekonomik konularda, ayrıca Çin-Alman ilişkileri hakkında düzenli olarak yayınlar yapmaktadır. E-mail: d.pietzcker@macromedia.de https://orcid.org/0000-0002-1420-9396

1 Fransız filozof Bruno Latour, "Down to Earth" (2018) adlı kitabında yeni bir uluslararası işbirliği çağının gerekliliğini iddia ediyor. Antroposen çağındaki ekolojik zorluklar, Latour'un dediği gibi ortak veya "küresel" değil, "planetarian" veya "karasal" bir politik yaklaşımı takip etmeyi gerektirir. Latour, yaşam tarzımız ve eylemlerimiz ekolojik sonuçlar doğurduğu sürece, sadece kendimiz için değil, aynı zamanda dünya için de olan sorumluluklarımızı vurgulamaktadır.

bir kitap için umut verici bir başlangıç noktası olabilirdi ancak Alexander Graf Lambsdorff'un son kitabında yeni fikirler arayan okuyucular tamamen hayal kırıklığına uğramıştır. Almanya Federal Meclisi üyesi ve dışişleri uzmanı Lambsdorff, 21. yüzyılda Avrupa ve Almanya'nın sahip olduğu siyasi seçeneklerin altını çizmektedir.

Liberal siyasi fikirler tüm eski cazibelerini yitirdi, artık ne cesur, ne özgürleştirici ne de ilham vericidirler.

Şaşırtıcı olmayan bir şekilde, Lambsdorff Batı servetini, değerlerini ve ayrıcalıklarını savunuyor. Ona göre bu değerler, evrensel bir anlamın rol modelini oluşturuyorlar. Dokuzuncu bölümde, Lambsdorff'un ifadesiyle "Avrupa yaşam tarzı", tamamen gerçekdışı olsa da çok uygun bir seçeneği işaret ediyor; Batı'nın eskisi gibi devam etmesi mümkün olacaktır (s. 269-294). Nietzsche'nin de dediği gibi "iyi Avrupalılar", tüm ayrıcalıkları kendileri için talep eden, sorunları ve kendi oluşturdukları felaketleri başkalarına bırakanlardır. Dördüncü bölümde, sınırları Avrupalı diplomatlar tarafından belirlenmiş, tüm etnik, coğrafi ve tarihi tekilliklerden habersiz olan eski Avrupa kolonilerinin ve uluslarının, konu "Avrupa yaşam tarzı" olduğunda Lambsdorff'dan çok farklı bir bakış açısına sahip olduklarını görebiliyoruz (s. 97-148). Yine de siyasi sorumluluk üstlenmeden ekonomik ayrıcalıkları korumak gerçekten maliyetlidir.

Dokuzuncu bölüme bakılırsa, etkili Amerikan yanlısı örgüt Atlantik-Brücke'nin yönetim kurulu üyesi Lambsdorff, gerçek stratejik egemenlik olmaksızın Avrupa'nın ekonomik güç merkezi olarak konumunu, yalnızca Amerikan hegemonyasının garanti edebileceğini iyi bilmektedir (s. 279-282). ABD liderliğindeki Atlantik İttifakı, Lambsdorff için 20. yüzyılın son meşru siyasi mirasıdır. İnkâr

edilemez ki ABD, Batı Avrupa demokrasilerinin 1916'dan bu yana otoriter ve totaliter saldırganlara karşı kalkını olmuştur. Peki ya şimdi, 21. yüzyılda, Amerika ve Çin arasında üçüncü oyuncu olarak Avrupa için bir yer yok mu (tarihçi Niall Ferguson tarafından "Chimerica" olarak adlandırılıyor)?

Avrupa Birliği (gitgide ütöpk hale gelmesine rağmen) en azından kendi başına Avrupa egemenliğinin potansiyelini taşımaktadır. Ancak bireysel özgürlük ve sorumluluk ideolojisi olan siyasi liberalizmin Realpolitikte sınırlamaları vardır. Dokuzuncu bölümde Lambsdorff, Avrupa politikalarında stratejik değişim olasılığını düşünmekten bile uzaktır (s. 282). Fakat gerçek egemenlik, siyasi riskler alma istekliliği değilse, nedir? Tüm siyasi ve toplumsal ilerleme fikri, değişimi kucaklamanın gerekliliğine dayanmaktadır. İtalyan romancı Giuseppe Tommasi di Lampedusa'dan (Leopar adlı romanından) alıntı yapmak gerekirse: "Her şeyin aynı kalması için her şey değişmelidir."

Lambsdorff'un kitabını okumak, Batı liberalizminin bile insan zihnini geçmişin fikirlerinden, kalıplarından ve önyargılarından kurtarma yeteneğini kaybetmiş olabileceğine dair hoş olmayan bir izlenim bırakıyor. Lambsdorff'un ısrarla üzerinde durduğu liberal "Avrupai yaşam tarzı", bir sistemin ve onun temsilcilerinin hem iyi bir yaşam hem de çok iyi bir vicdan arzusundaki iç çelişkilerini ortaya koymaktadır. Lambsdorff'un kitabı, hızla değişen dünyaya ve yeni bir küresel düzen için gerekli mücadeleye katkıda bulunacak pek bir şeyi olmayan, dar görüşlü bir liberal gerici tarafından yazılmıştır. Eğer Avrupa, Soğuk Savaş Dönemi'nin siyasi formüllerinden daha fazlasını sunamıyorsa, kendi geleceği için çoktan yaşlanmış olabilir. Liberal siyasi fikirler tüm eski cazibelerini yitirdi, artık ne cesur, ne özgürleştirici ne de ilham vericidirler. "Kaplana binmek"², Avrupa siyasetinin "savaşan filler"³ anlayışından çok daha hazin bir metaforudur.

2 Editörün Notu (Ed.N.): Kaplana binmek, zor durumda kalmak, gidilen yol tehlikeli olmasına rağmen bu yolda dönmenin daha fazla risk yaratacağı anlamına gelen bir Çin atasözünden türetilmiş bir deyimdir.

3 Ed.N. Savaşan filler, iki gücün birbiriyle dövüşürken bu mücadeleye dahil olmayan zayıf tarafın daha çok zarar gördüğü anlamına gelen bir deyimdir.